

**CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA**

Broj: 02-03-15533/1

Podgorica, 15. oktobar 2018. godine

**MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
- n/r ministra, g-dina Pavla Radulovića -**

Poštovani gospodine Raduloviću,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 114-225/66 od 05. oktobra 2018. godine, kojim se traži mišljenje na tekst *Predloga zakona o potvrđivanju Amandmana na montrealški Protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u tekst i dostavljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa utvrđeno je da za sprovođenje ovog propisa nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore, imajući u vidu da potvrđivanje Amandmana na Montrealski protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač nije uslovljeno plaćanjem godišnje kontribucije od strane Crne Gore. Stupanjem na snagu Amandmana, države u razvoju, zemlje članice 5. Montrealskog protokola, među kojima je i Crna Gora, imaće pristup finansijskoj i tehničkoj podršci, kako bi se uspješno implementirale odredbe Amandmana.

S poštovanjem,

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

Ministarstvo održivog razvoja i turizma

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o potvrđivanju Amandmana na Montrealski protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Donošenjem Zakona o potvrđivanju Amandmana na Montrealski protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač (Kigali amandmana) Crna Gora ispunjava međunarodne obaveze prema Bečkoj konvenciji o zaštiti ozonskog omotača i Motrealskom protokolu o supstancama koje oštećuju ozonski omotoač. Kigali amandman je peti u nizu amandmana na Montrealski protokol, koji je usvojen 15. oktobra 2016. godine, u Kigaliju, Ruanda, na 28. sastanku zemalja članica Montrealskog protokola, sa ciljem postupnog smanjenja potrošnje i proizvodnje fluorogljovodonika (HFC supstanci).
- Florouglijovodonici (HFC supstance) su susptance koje su uvedene kao zamjena supstancama koje oštećuju ozonski omotač. Iako ne oštećuju ozonski omotač ove supstance su gasovi sa efektom staklene bašte, koji imaju značajan potencijal globalnog zagrijavanja, te bi se nekontrolisanom proizvodnjom i potrošnjom, kao i emisijom ovih supstanci doprinijelo klimatskim promjenama.
- Nekontrolisana potrošnja i proizvodnja, kao i emisije HFC supstanci, kao gasova sa efektom staklene bašte, naročito u zemljama u razvoju, dovela bi do povećanja globalnog zagrijavanja do 0.5°C do kraja ovog vijeka.
- Nekontrolisana potrošnja i proizvodnja HFC supstanci, kao gasova sa efektom staklene bašte, dovela bi do povećanja globalnog zagrijavanja do 0.5°C do kraja ovog vijeka, što bi rezultiralo negativnim posljedicama po zdravlje ljudi, ekosistema, biljnog i životnjskog svijeta.
- Bez preduzimanja mjera, problem dalje proizvodnje i potrošnje ovih suspstanci bi evoluirao u vidu dalje degradacije ozonskog omotača kao i do globalnog zagrijavanja.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
 - Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Potvrđivanjem Amandmana na Montrealski protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač, usvojenog 15. oktobra 2016. godine, u Kigaliju, Ruanda, Crna Gora učvršćuje svoj put ka učlanjenju u EU i potvrđuje preuzetu obavezu zajedničke borbe za zaštitu ozonskog omotača, kao i negativnog uticaja klimatskih promjena sa ostalim zemljama potpisnicama. Crna Gora se od 23. oktobra 2006. godine, kao članica Bečke konvencije o zaštiti ozonskog omotača i Montrealskog protokola o supstancama koje

oštećuju ozonski omotač sa amandmanima, pridružila borbi za očuvanje zaštite ozonskog omotača, te je implementacijom Programa i Planova za eliminaciju supstanci koje oštećuju ozonski omotač postigla ciljeve i ispunila odredbe utvrđene Montralskim protokolom.

- Osnovni cilj ovog Amandmana je nastavak implementacije Motrealskog protokola, kao i Planova i Programa za eliminaciju supstanci koje oštećuju ozonski omotač u Crnoj Gori. Ratifikacijom Kigali amandmana Crna Gora će nastaviti put sa ciljem očuvanja ozonskog omotača, a uzimajući u obzir da HFC supstance spadaju u gasove sa efektom staklene bašte, dodatno će se doprinijeti i implementaciji Pariskog sporazuma koji je Crna Gora ratifikovala 11. oktobra 2017. godine. Takođe, u širem smislu, cilj ratifikacije ogleda se u činjenici da je na taj način nastavljena borba za zaštitu ozonskog omotača i protiv klimatskih promjena na međunarodnom i globalnom nivou.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- Preferirana opcija je usvajanje Zakona o potvrđivanju Amandmana na Montrealski Protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač, kojim Crna Gora ispunjava međunarodno preuzetu obavezu prema Bečkoj konvenciji o zaštiti ozonskog omotača i Montrealskog protokola o supstancama koje oštećuju ozonski omotač.
- "Staus quo" opcija nije moguća imajući u vidu da je Crna Gora ugovorna strana Konvencije i Protokola od 23. oktobra 2006. godine. Potvrđivanjem ovog Amanadmana kroz poseban zakon, ispunjava se preuzeta obaveza Crne Gore. U prilogu ide i činjenica da Crna Gora ne proizvodi ove supstance, već da se sve supstance uvoze, te bi, shodno odredbanma Protokola, zabrana trgovine sa ne članicama Protokola i Amandmana ugrozila tržište Crne Gore.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne?**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Ratifikacijom Amandmana, za zemlje člana 5 Protokola, uvode se obaveze uspostavljanja sistema dozvola za uvoz /izvoz ovih supstanci, kao i izvještavanje o potrošnji ovih supstanci, zatim utvrđivanje osnovne potrošnje (za period 2020-2022 godine), prvu kontrolnu mjeru zamrzavanje potrošnje na osnovni nivo 2024. godine, početak smanjenja potrošnje HFC supstanci od 10% 2029 godine. Međutim, Crna Gora je u procesu pristupanja EU uspostavila sistem uvoza/izvoza i izvještavanje od 2011. godine ovih supstanci, te utvrđivanje osnovne potrošnje, i uvođenje kontrolnih mjera neće predstavljati problem.
- Isto tako, u procesu pristupanja EU, Crna Gora je u obavezi da svoje zakonodavstvo usaglasi i sa, između ostalog, Regulativom (EU) br. 517/2014 o fluorovanim gasovima, koja je za ovu grupu supstanci već utvrdila strožije kontrolne mjere. Usvajanjem ovog Amandama i uvođenjem kontrolnih mjera će se dati i doprinos u postizanju ciljeva utvrđenih Pariskim sporazumom.
- Ratifikacijom Amandama Crna Gora, kao zemlja člana 5. Montrealskog protokola, zemlja u razvoju, će imati mogućnost da aplicira za finansijska sredstva za pripremu planova i programa za smanjenje potrošnje ove grupe supstanci, čime će zemlja, kroz investicione i neinvesticione aktivnosti, biti u mogućnosti da u procesu pridruživanja EU ispunji standarde i zahtjeve propisane EU propisima, a privrednom sektoru će

omogućiti lakšu tranziciju i pristup novim tehnologijama, kao i rashladnim fluidima koji ne oštećuju ozonski omotač i sa nižim potencijalom globalnog zagrijavanja (GWP).

- Stupanjem na snagu Amandmana, države u razvoju, zemlje člana 5. Montrealskog protokola, među kojima je i Crna Gora, će imati pristup finansijskoj i tehničkoj podršci, kako bi uspješno implementirale odredbe Amandmana, te sprovođenje propisa ne generiše biznis barijere i administrativna opterećenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

- Obzirom da potvrđivanje Amandmana na Montrealski protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač nije uslovljeno plaćanjem godišnje kontribucije od strane Crne Gore, i da će se njegovom ratifikacijom obezbijediti finansijska sredstva za njegovu implementaciju, nije potrebno obezbijediti sredstva iz budžeta.

- Ratifikacijom Kigali aAmandmana Crna Gora ima mogućnost da pristupi finansijskim sredstvima za njegovu implementaciju, kao zemlja člana 5 Montrealskog protokola.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

- U pripremi Predloga zakona o ratifikaciji Amandmana na Montrealski protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač nije korišćena eksterna ekspertiza.

- Predlog zakona o potvrđivanju Amandmana na Montrealski protokokl o supstancama koje oštećuju ozonski omotač poslat je Sekretarijatu za zakonodavstvo, Ministarstvu vanjskih poslova, Kancelariji za evropske integracije, Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine i Privrednoj komori Crne Gore. Kako potvrđivanje Amandmana na Montrealski protokol nema uticaja na javnost nisu rađene dodatne konsultacije.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Mjere koje će se preduzeti u cilju postepenog smanjenja ovih susptanci je utvrđivanje osnovne potrošnje i uvođenje kontrolnih mjera (zamrzavanje i smanjenje potrošnje). Obaveze koje proizilaze ratifikacijom Kigali amandmana kao što je uspostavljanje sistema uvoza/izvoza za ovu grupu supstanci i izvješatavanje

uvoznika/izvoznika o potrošnji ovih supstanci, Crna Gora je uvela kao obavezu 2011. godine Uredbom o supstancama koje oštećuju ozonski omotač i alternativnih supstanci.

- Indikatori za praćenje ispunjenja ciljeva su potrošnja supstanci, koja se računa kao razlika uvoza i izvoza, obzirom da Crna Gora nije proizvođač ovih susptanci.
- O progresu u ostvarivanju obaveza izvještavaće se ka Sekretarijatu za Ozon, shodno obavezi iz člana 7 Montrealskog protokola o supstancama koje oštećuju ozonski omotač.

Podgorica, 05.10.2018. godine

MINISTAR

Pavle Radulović